

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

Дэма-версія практычнага задання для экзамена па гісторыі Беларусі, для навучэнцаў 9-х класаў (2022/2023 навучальны год). Білет 16. Варыянт 1

**Білет 16. Практычнае заданне. Пачатак Вялікай Айчыннай вайны.
Абарончыя баі ў Беларусі і іх значэнне**

Заданне складала: настаўнік Марзан Я.М., ДУА «Мотальская сярэдняя школа №2» Іванаўскага раёна

Выкарыстоўваючы прадстаўленыя ніжэй матэрыялы, адкажыце на пытанні:

1. Якая стратэгія была пакладзена нямецкім камандаваннем у аснову плана "Барбароса"?
2. Якой гістарычнай падзеі прысвечана ілюстрацыя? Што вы ведаеце пра абарону дадзенага аб'екта? Чаму нас вучыць карціна Я. Зайцава?
3. Чаму ў савецкага пісьменніка К. Сіманава ўжо ў ліпені 1941 года з'явілася адчуванне магчымасці будучай перамогі ў вайне? Абарона якога горада ўсяліла такую ўпэўненасць у пісьменніка?
4. Зрабіце выснову, у чым заключалася стратэгічнае значэнне абарончых баёў на тэрыторыі Беларусі?

Крыніца 1

З Дырэктывы №21 Вярхоўнага камандавання ўзброенымі сіламі Германіі (аперацыя «Барбароса»). 18 снежня 1940 г.

Германскія ўзброеныя сілы павінны быць гатовы разбіць Савецкую Расію ў ходзе кароткачасовай кампаніі яшчэ да таго, як будзе скончана вайна супраць Англіі... .

Агульная задума

Асноўныя сілы рускіх сухапутных войскаў, якія знаходзяцца ў Заходняй Расіі, павінны быць знішчаны ў смелых аперацыях з дапамогай глыбокага, хуткага вылучэння танкавых клінаў. Адступленне баяздольных войскаў суперніка на шырокія прасторы рускай тэрыторыі павінна быць папярэджана.

Шляхам хуткага пераследу павінна быць дасягнута лінія, з якой рускія ваенна-паветраныя сілы будуць не ў стане здзяйсняць налёты на імперскую тэрыторыю Нямеччыны.

Канчатковай мэтай аперацыі з'яўляецца стварэнне загараджальнага бар'ера супраць азіяцкай Расіі па агульнай лініі Волга-Архангельск. Такім чынам, у выпадку неабходнасці апошні індустрыяльны раён, які застаецца ў рускіх на Ўрале, можна будзе паралізаваць з дапамогай авіяцыі.

У ходзе гэтых аперацый рускі Балтыйскі флот хутка страціць свае базы і апынецца, такім чынам, няздольным працягваць супраціў.

Эфектыўныя дзеянні рускіх ваенна-паветраных сіл павінны быць папярэджаны нашымі магутнымі ўдарамі ўжо ў самым пачатку аперацыі.

Крыніца 2

Я. Зайцаў "Абарона Брэсцкай крэпасці ў 1941 годзе"

Крыніца 3

Аб байцах Сямёна Куцэпава савецкі пісьменнік К. Сіманаў распавёў у рамане «Жывыя і мёртвыя». Ва ўспамінах ён адзначаў: «У тых дні я нічога не мог пісаць, пакуль не крануў кропкі апоры - сустрэў частку, якая не адыходзіла, а дзёрлася. Тут я ўпершыню ўбачыў... ёсць людзі, якія спыняць ворага». Прах Сіманава, паводле яго апошняй волі, быў развезены над Буйніцкім полем, дзе ў 1941 г. ішлі баі, сведкам якіх ён стаў.

Адказы:

1. У адпаведнасці з планам «Барбароса» Гітлер ставіў задачу разграміць Савецкі саюз у «маланаснай вайне» - хуткаплыннай ваеннай кампаніі (бліцкрыг). Пры гэтым гітлераўскае камандаванне надавала асаблівае значэнне групе армій "Цэнтр". Яна павінна была дзейнічаць на галоўным стратэгічным кірунку - маскоўскім - і знішчыць войскі Чырвонай Арміі ўжо ў першых баях.

2. Сюжэт карціны адлюстроўвае абаронцаў Брэсцкай крэпасці. Створаны 24 чэрвеня штаб абароны крэпасці ўзначалілі капітан Зубачоў і палкавы камісар Фамін. Фактычна ім прыйшлося ахоўваць цэнтральную частку крэпасці і арганізоўваць прарыў з яе. Абаронай Усходняга фронту камандаваў маёр Гаўрылаў, які патрапіў у палон на 32-і дзень вайны. Гарнізон крэпасці пратрымаўся каля месяца, хаця нямецкае камандаванне планавала ўзяць крэпасць да сярэдзіны дня 22 чэрвеня. Апошнія дні абароны крэпасці ў 20-х чыслах ліпеня абвеяны легендамі. На яе сценах абаронцамі былі зроблены надпісы: «Памром, але з крэпасці не сыдзем!», «Я паміраю, але не здаюся! Бывай, Радзіма!». Асабістае стаўленне мастака да паказаных падзей напоўнена пачуццём гонару за абаронцаў Радзімы, якія, рызыкуючы ўласным жыццём, выконваюць воінскі абавязак.

3. Размова ідзе аб абароне горада Магілёва, якая доўжылася 23 дні. Для параўнання: сталіцу Францыі - Парыж - германскае войска ўзяла фактычна без бою, сталіца Галандыі - Амстэрдам - была захоплена на чацвёрты дзень баёў. Пры абароне Магілёва вылучыўся стралковы полк Сямёна Куцэпава: толькі за адзін дзень яго байцы знішчылі 39 фашысцкіх танкаў. Сучасныя беларускія даследчыкі прапануюць лічыць абарону горада Магілёўскай бітвай.

4. Сутыкнуўшыся з магутным супрацівам войскаў Чырвонай Арміі, германскія войскі не дасягнулі сваіх мэт улетку 1941 г. двухмесячныя абарончыя баі ў Беларусі не дазволілі суперніку рэалізаваць план «маланаснай вайны», далечы савецкім войскам магчымасць падрыхтавацца да абароны на маскоўскім кірунку.